

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 30c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, z późn. zm.).

Rozporządzenie przewiduje możliwość organizacji zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego w publicznych i niepublicznych szkołach podstawowych, w tym szkołach podstawowych specjalnych (dla uczniów uczęszczających do klas IV–VIII tych szkół) oraz szkołach ponadpodstawowych (liceum ogólnokształcącym, technikum oraz branżowej szkole I stopnia), w tym szkołach ponadpodstawowych specjalnych (dla uczniów uczęszczających do wszystkich klas tych szkół), a także w szkołach specjalnych funkcjonujących w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, z wyłączeniem:

- 1) szkół specjalnych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, bowiem nie ograniczono funkcjonowania tych szkół w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19,
- 2) szkół podstawowych specjalnych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz szkół specjalnych przysposabiających do pracy, ze względu na realizację odrębnej podstawy programowej kształcenia ogólnego zakładającej integralną realizację funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły oraz możliwość podjęcia przez dyrektora szkoły specjalnej decyzji o prowadzeniu zajęć w szkole w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania tych szkół,
- 3) szkół podstawowych specjalnych i szkół ponadpodstawowych specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej, ze względu na specyfikę kształcenia oraz warunki i formy realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych organizowanych odpowiednio, w czasie uzgodnionym z kierownikiem podmiotu lub ordynatorem oddziału szpitalnego i odpowiednio do wskazań lekarza prowadzącego leczenie oraz w czasie uzgodnionym z kierownikiem jednostki, jak również ze względu na możliwość podjęcia przez dyrektora szkoły specjalnej decyzji o prowadzeniu zajęć w szkole w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania tych szkół.

Zajęcia wspomagające będą organizowane również w szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego (dla uczniów uczęszczających do klas szkół artystycznych odpowiadających klasom IV–VIII szkoły podstawowej i wszystkim klasom liceum ogólnokształcącego).

Środki na realizację tego zadania zostaną uwzględnione w rezerwie części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2021 oraz w budżetach właściwych ministrów.

Projektowane w rozporządzeniu rozwiązania zakładają maksymalną elastyczność dla dyrektora szkoły, jeżeli chodzi o wybór przedmiotów, z których zajęcia wspomagające będą organizowane oraz plan/sposób organizacji tych zajęć w szkołach. Będzie o tym decydował dyrektor szkoły w uzgodnieniu z radą pedagogiczną. Projekt przewiduje, że każda szkoła będzie miała do dyspozycji pulę godzin stanowiącą iloczyn liczby oddziałów szkolnych (wynikającej z danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 31 marca 2021 r.) oraz liczby godzin (10 godzin) przypadającej (przeliczeniowo) na oddział.

Godziny te dyrektor szkoły będzie mógł wykorzystać na zorganizowanie zajęć wspomagających częściowo jeszcze do zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczym w bieżącym roku szkolnym 2020/2021 oraz w pierwszych miesiącach roku szkolnego 2021/2022 (tj. do dnia 22 grudnia 2021 r.), przy czym proponuje się, aby tygodniowa liczba zajęć wspomagających nie była wyższa niż liczba oddziałów w szkole.

Udział uczniów w zajęciach wspomagających nie jest obowiązkowy – zajęcia będą organizowane dla chętnych uczniów.

Zajęcia wspomagające będą mogły być organizowane w grupach oddziałowych (ewentualnie grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych) liczących co najmniej 10 uczniów (5 uczniów w szkołach liczących mniej niż 60 uczniów, a w szkołach podstawowych, w których nauczanie jest organizowane w klasach łączonych – bez tego limitu). Dyrektor będzie informował rodziców o organizacji tych zajęć w szkołach, zbierał od rodziców uczniów deklaracje uczestnictwa uczniów w zajęciach (deklaracje będą mogły być zbierane drogą elektroniczną) i organizował je – stosownie do potrzeb. Ze względu na konieczność szybkiego uruchomienia tych zajęć dyrektor szkoły składając informację o planowanych zajęciach organizowanych w okresie od dnia 31 maja lub od dnia 2 września 2021 r. będzie mógł przewidzieć organizację zajęć wspomagających w pełnym wymiarze, wynikającym z przysługującej szkole puli godzin.

Ww. rozwiązanie wynika z potrzeby zapewniania uczniom jeszcze w ostatnim miesiącu bieżącego roku szkolnego 2020/2021 oraz 4 pierwszych miesiącach roku szkolnego 2021/2022, po powrocie do szkół z trwającej od października 2020 r. nauki zdalnej, wsparcia w postaci dodatkowych zajęć lekcyjnych o charakterze wspomagającym, które będą stanowić pomoc w opanowaniu i utrwaleniu wiadomości i umiejętności z wybranego przedmiotu lub wybranych przedmiotów.

Uzyskanie dofinansowania prowadzenia zajęć wspomagających w szkołach niepublicznych oraz szkołach publicznych, prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego będzie odbywało się podobnie jak w przypadku ubiegania się o środki przysługujące nauczycielom, w formie jednorazowego dofinansowania zakupu sprzętu, oprogramowania lub usługi, przydatnych w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć. I tym razem kluczową rolę będzie odgrywał dyrektor szkoły (dyrektor zespołu szkół lub placówek), który nie tylko będzie odpowiedzialny za organizację zajęć w sposób

określony w rozporządzeniu, ale także złoży do gminy lub powiatu (w przypadku dotowanych szkół artystycznych do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) jeden lub dwa wnioski o przyznanie dotacji celowej, a następnie ją rozliczy. Wniosek składany w pierwszym terminie będzie dotyczył dofinansowania zajęć wspomagających prowadzonych w roku szkolnym 2020/2021 (maksymalnie będzie można zawnioskować o 40% przysługującej szkole dotacji celowej). Drugi wniosek będzie dotyczył zajęć w pierwszych czterech miesiącach roku szkolnego 2021/2022 (jeśli dyrektor szkoły nie złożył wniosku w pierwszym terminie to w drugim będzie mógł zawnioskować o 100% przysługującej szkole dotacji celowej, a jeśli złożył wniosek w pierwszym terminie to będzie mógł wnioskować o pozostałą, niewykorzystaną w pierwszym terminie, część dotacji). Wniosek (wnioski) o udzielenie dotacji będzie zawierał podstawowe dane o szkole, wnioskowaną kwotę dotacji celowej, liczbę planowanych godzin zajęć wspomagających oraz listę realizowanych na zajęciach przedmiotów. Wnioskujący o dotację celową dyrektor będzie zobowiązany tak skalkulować wnioskowane w pierwszym i drugim terminie kwoty, aby ich suma nie była wyższa niż iloczyn liczby oddziałów szkolnych zgłoszonych w systemie informacji oświatowej według stanu na dzień 31 marca 2021 r., maksymalnej liczby godzin przeznaczonej na oddział (czyli 10) oraz wskazanej w rozporządzeniu kwoty dofinansowania jednej godziny zajęć wspomagających (70 zł). Dyrektor szkoły będzie zobowiązany przedstawić organowi, który udzielił dotacji, tylko jedno rozliczenie wykorzystania dotacji celowej. Będzie ono składane do końca stycznia 2022 r. i będzie dotyczyło wszystkich zajęć wspomagających planowanych i przeprowadzonych w okresie od dnia 31 maja 2021 r. do dnia 22 grudnia 2021 r. Do rozliczenia dyrektor dołączy tabelaryczne zestawienie, zawierające imiona i nazwiska osób, które prowadziły zajęcia wspomagające, numery PESEL tych osób, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, liczbę godzin zajęć wspomagających przeprowadzonych przez poszczególne osoby, własnoręczne podpisy tych osób potwierdzające przeprowadzenie tych zajęć w liczbie wykazanej w zestawieniu. Aby wesprzeć dyrektorów niesamorządowych jednostek systemu oświaty, Minister Edukacji i Nauki zobowiązał się opublikować na stronie podległego mu urzędu wzór wniosku, wzór formularza rozliczenia dotacji celowej oraz wzór zestawienia.

Ponadto rozporządzenie przewiduje, iż w roku szkolnym 2020/2021 w szkołach artystycznych, w których roczna lub końcowa ocena klasyfikacyjna z wybranych zajęć edukacyjnych artystycznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, jest ustalana w trybie egzaminu, o którym mowa w art. 44zg ust. 2 tej ustawy, nie przeprowadza się tych egzaminów, a roczną lub końcową ocenę klasyfikacyjną z tych zajęć ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne artystyczne. Powyższe dotyczy rocznych lub końcowych ocen klasyfikacyjnych z:

– instrumentu głównego w ogólnokształcącej szkole muzycznej I stopnia i szkole muzycznej I stopnia, oprócz uczniów klas I tych szkół;

- odpowiednio instrumentu głównego, instrumentu głównego – jazzowego, śpiewu lub rytmiki w odpowiednich specjalnościach ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia lub szkoły muzycznej II stopnia, oprócz uczniów klas programowo najwyższych tych szkół;
- tańca klasycznego w ogólnokształcącej szkole baletowej i szkole sztuki tańca, oprócz uczniów klas programowo najwyższych tych szkół.

Biorąc pod uwagę ponad półroczny okres odbywania zajęć w trybie zdalnym, przygotowanie w tak krótkim okresie do praktycznego egzaminu w zakresie zajęć kluczowych dla danego typu szkoły bądź specjalności w ramach tego typu, stanowiłoby zdecydowanie nadmierne obciążenie zarówno dla ucznia, jak i dla pedagogów. W związku z powyższym, po konsultacji ze środowiskiem szkolnictwa artystycznego, w bieżącym roku szkolnym jednorazowo odstępuje się od przeprowadzenia ww. egzaminów, a ustalenie ocen klasyfikacyjnych pozostawia się w gestii nauczycieli prowadzących dane zajęcia edukacyjne artystyczne, którzy są najlepiej zorientowani w umiejętnościach i postępkach uczniów. Rozwiązanie to jest korzystniejsze dla procesu dydaktycznego oraz rozwoju artystycznego i psychofizycznego uczniów.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162).

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.